

Legea Cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară

Prezenta lege este armonizată cu articolele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13a și 13e, 14, 16, 20 și 22 ale Directivei 2000/29/CE a Consiliului din 8 mai 2000 privind măsurile de protecție împotriva introducerii în Comunitate a unor organisme dăunătoare plantelor sau produselor vegetale și împotriva răspîndirii lor în Comunitate, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene (JOCE nr. L 169 din 10 iulie 2000) , cu prevederile Directivei 98/22/CE a Comisiei din 15 aprilie 1998 de stabilire a condițiilor minime pentru desfășurarea controalelor fitosanitare în Comunitate la posturi de inspecție, altele decît cele de la locul de destinație, cu privire la plante, produse vegetale sau alte produse provenind din țări terțe, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 126/26 din 28 aprilie 1998, ale Directivei 2004/103/CE a Comisiei din 7 octombrie 2004 privind controalele de identitate și controalele de sănătate ale plantelor, produselor vegetale și altor obiecte incluse în partea B din anexa V la Directiva 2000/29/CE a Consiliului, care pot fi efectuate în alt loc decît punctul de intrare în Comunitate sau într-un loc situat în apropiere, și de stabilire a condițiilor care reglementează aceste controale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 313/16 din 12 octombrie 2004, ale Directivei 93/50/CEE a Comisiei din 24 iunie 1993 de precizare a anumitor plante care nu sînt incluse în anexa V, partea A la Directiva 77/93/CEE a Consiliului, ai căror producători sau ale căror antrepozite sau centre de expediție din zonele de producție se înscriu într-un registru oficial, și ale Regulamentului (CE) nr.1756/2004 al Comisiei din 11 octombrie 2004 de stabilire a condițiilor specifice privind mijloacele de probă solicitate și criteriile referitoare la tipul și nivelul de reducere a controalelor fitosanitare ale anumitor plante, produse vegetale sau alte obiecte enumerate la anexa V partea B la Directiva 2000/29/CE a Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 313/6 din 12 octombrie 2004.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și obiectul de reglementare al prezentei legi

(1) Scopul prezentei legi constă în consolidarea cadrului juridic și instituțional, în crearea de condiții economico-juridice adecvate organizării și desfășurării protecției plantelor și carantinei fitosanitare, care să asigure:

a) preîntîmpinarea răspîndirii în masă a organismelor dăunătoare, evitarea pierderii recoltelor și obținerea unei înalte producții agricole, în special ecologice;

b) protecția teritoriului țării împotriva introducerii, răspândirii și/sau migrării, inclusiv din alte țări, a organismelor dăunătoare.

(2) Obiectul de reglementare al prezentei legi constă în:

a) organizarea și desfășurarea protecției plantelor și carantinei fitosanitare pe teritoriul Republicii Moldova;

b) măsurile și activitățile de protecție împotriva apariției sau introducerii pe teritoriul Republicii Moldova din alte țări, inclusiv prin intermediul bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, a organismelor dăunătoare;

c) relațiile autorităților administrației publice centrale și locale, ale persoanelor fizice și juridice, rezidente și nerezidente, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, implicate în activități ce țin de producerea, depozitarea, transportarea, importul, exportul, reexportul, tranzitul și comercializarea plantelor, părților vii ale plantelor, semințelor și produselor vegetale, bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, precum și relațiile ce apar în procesul exercitării controlului asupra acestor activități.

(3) Prezenta lege se aplică și lemnului, produselor din lemn, cu excepția cazurilor în care o altfel de mențiune este făcută în mod expres. Ambalajele din lemn vor purta o marcă specială în corespundere cu cerințele Standardului internațional privind măsurile fitosanitare nr. 15 „Îndrumar privind reglementarea materialelor de ambalaj din lemn în comerțul internațional”, aprobat de Guvern.

(4) Modul de solicitare, acordare, suspendare și retragere a actelor permissive prevăzute de prezenta lege pentru agenții economici se stabilește de Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător în partea în care nu este reglementat de prezenta lege.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

analiză a riscului fitosanitar – proces de evaluare a dovezilor biologice, a altor dovezi științifice, a dovezilor economice, de constatare a caracterului nociv al unui organism dăunător, indiferent dacă acesta ar trebui să fie reglementat, și de stabilire a severității eventualelor măsuri fitosanitare;

bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară – orice spațiu de depozitare, mijloc de transport, unealtă agricolă, marfă industrială, ambalaj, material de ambalare sau orice alt material susceptibil de a purta și de a răspândi organisme de carantină;

certificare fitosanitară – utilizare a procedurilor fitosanitare (inspecție, investigație de laborator, prospectare sau tratament) care permit eliberarea certificatului fitosanitar;

certificat fitosanitar – document oficial, întocmit și eliberat în modul stabilit în prezenta lege, care atestă statutul fitosanitar al oricărui lot de marfă afectat de reglementările fitosanitare;

control fitosanitar – control oficial al plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară prin aplicarea activă a proceselor (supraveghere, monitorizare, inspecție), a reglementărilor (măsură, normă) și a procedurilor (metodă, procedeu) fitosanitare obligatorii avînd ca obiectiv eradicarea sau izolarea organismelor de carantină, sau gestionarea organismelor dăunătoare reglementate nesupuse carantinei;

declarație suplimentară – declarație solicitată de o țară importatoare de a fi menționată într-un certificat fitosanitar, care oferă informații suplimentare specifice despre starea unei încărcături în raport cu organismele dăunătoare reglementate;

domeniu al carantinei fitosanitare – sferă de activitate specială ce cuprinde un complex de măsuri imperative, concepute să prevină introducerea și/sau răspîndirea organismelor de carantină, să le localizeze, să le combată și să le lichideze în scopul protecției plantelor și a produselor vegetale, precum și măsuri pentru izolarea oficială a organismelor (obiectelor) reglementate pentru observare și cercetare sau pentru control, analiză și/sau tratament ulterior;

domeniu al protecției plantelor – sferă de activitate ce cuprinde exercitarea unui complex de măsuri de protecție a culturilor agricole și silvice, a solurilor, a materialului semincer și săditor, precum și a recoltelor depozitate, împotriva organismelor dăunătoare, monitorizarea și prognoza fitosanitară, supravegherea și controlul;

expertiză de laborator – ansamblu de metode și măsuri de investigare efectuate de un inspector abilitat sau, după caz, de un laborator acreditat, în scopul identificării organismelor de carantină și noncarantină;

focar – populație recent detectată a unui organism dăunător, inclusiv incursiune sau proliferare rapidă și importantă a unei populații deja stabilită într-o anumită zonă;

inspecție – proces de examinare vizuală și fizică oficială, cu implicarea ulterioară a testelor, analizei, a plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară pentru detectarea prezenței organismelor dăunătoare, reziduurilor de pesticide și pentru evaluarea conformității lor cu reglementările fitosanitare;

încărcătură – o cantitate de mărfuri incluse într-un document unic cerut de formalitățile vamale sau de alte formalități, cum ar fi certificatul fitosanitar sau orice alt document ori marcă alternativă (o încărcătură poate fi compusă din unul sau mai multe loturi);

lemn și produse din lemn – produse în care lemnul își păstrează total sau parțial suprafața rotundă naturală, cu sau fără scoarță, ori sub formă de așchii, de particule, de rumeguș, de deșeuri din lemn, precum și produse sub formă de dunaj, de distanțiere, de palete sau de material de ambalaj folosite la transportul obiectelor de orice fel, în cazul în care acestea prezintă un risc fitosanitar;

lot – ansamblu de unități din aceeași marfă, identificabil prin omogenitatea compoziției și prin originea sa, inclus într-o încărcătură anume;

măsură fitosanitară – acțiune promptă, activitate și/sau metodă oficială de protecție a plantelor și a produselor vegetale, de prevenire a introducerii și/sau diseminării organismelor de carantină sau de limitare a incidenței economice a organismelor reglementate nesupuse carantinei și de combatere a organismelor dăunătoare, inclusiv prin dezinfectare și dezinfectare;

mijloace de protecție a plantelor – produse de uz fitosanitar, utilaj tehnic folosit în protecția plantelor;

monitorizare fitosanitară – proces oficial, în desfășurare, de verificare a gradului de răspândire a organismelor dăunătoare, antagoniștilor lor firești, precum și a intensității de dezvoltare a acestora și a întinderii daunelor provocate de ei;

norme fitosanitare – totalitate de reglementări de drept tehnice și uzuale, care vizează prevenirea introducerii și/sau a răspândirii organismelor de carantină, limitarea impactului economic al organismelor reglementate nesupuse carantinei, inclusiv stabilirea de proceduri de certificare fitosanitară care se aplică în procesul controlului fitosanitar asupra producerii, depozitării, transportării, comercializării și folosirii plantelor, părților vii ale plantelor, semințelor și produselor vegetale, bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

operator- producătorii, depozitele colective, centrele de expediere, importatorii și exportatorii de plante, de produse vegetale sau de alte bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, producătorii de semințe și de material săditor, utilizatorii de produse de uz fitosanitar și fertilizanți;

organism de carantină – dăunător, agent patogen al plantelor și al produselor vegetale ori buruiene, care nu sînt atestate sau care au o arie limitată de răspândire pe teritoriul țării, dar care pot provoca daune economiei naționale, prezente sau nu într-o zonă amenințată, dar puțin diseminate, și care fac obiectul prevenirii și al combaterii

oficiale;

organism dăunător – orice specie, varietate sau biotip de origine vegetală ori animală sau orice alt agent patogen, inclusiv viruși, micoplasme sau alți patogeni, dăunător plantelor și produselor vegetale, care aduce prejudiciu economic;

organism dăunător extrem de periculos – organism capabil să-și mărească rapid efectivul populației și să prejudicieze culturile agricole și silvice, solurile, materialul semincer și săditor, precum și recoltele depozitate;

pașaport fitosanitar – etichetă oficială, întocmită și eliberată de organul de control fitosanitar în modul stabilit în prezenta lege, care însoțește plantele și produsele vegetale autohtone și importate și care atestă că normele și standardele fitosanitare sînt respectate;

plante – plante vii și părțile vii ale acestora, inclusiv semințele destinate însămînțării;

plante destinate plantării – plantele care sînt deja plantate și care urmează să rămîină plantate ori să fie replantate după ce au fost introduse în țară, sau plantele care nu sînt plantate la data introducerii în țară, însă care vor fi plantate ulterior;

părți vii ale plantelor – fructe, din punct de vedere botanic, altele decît cele păstrate prin congelare, legume, altele decît cele păstrate prin congelare, tuberculi, bulbi, rizomi, cormi, frunze și foliaj, flori tăiate, ramuri cu frunze, pomi tăiați cu frunze, culturi de țesut vegetal, polen viu, altoi și ramuri altoite, alte părți ale plantelor;

prelevare de probe/mostre - procedură de colectare și ambalare în pachet (sacoșă)-safeu de unică utilizare, cu cod unic de identificare , a unei anumite cantități de produs supus regimului de carantină fitosanitară, care este reprezentativă pentru lotul de marfă examinat și care urmează a fi transportată în laborator pentru expertiza de laborator sau expertiza de reziduuri de produse de uz fitosanitar sau de fertilizanți;

produse vegetale – produse de origine vegetală neprelucrate ori supuse unei prelucrări simple, astfel încît acestea nu mai sînt plante;

prognoză fitosanitară – previziune, fundamentată științific, privind apariția, răspîndirea, parametrii cantitativi, intensitatea dezvoltării organismelor dăunătoare și a antagoniștilor lor firești, întinderea daunelor aduse de ei;

punct de intrare – punct de trecere a frontierei de stat prin care se introduc plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară și unde pot fi efectuate, în totalitate sau în parte, formalitățile prevăzute de reglementările fitosanitare;

regim de carantină fitosanitară – complex de măsuri de siguranță și de prevenire a pericolului introducerii și răspîndirii organismelor de carantină aplicate în relațiile comerciale interstatale și/sau interne; de localizare sau de lichidare în cazul pătrunderii și al existenței lor pe teritoriul țării;

sistem integrat de protecție a plantelor – sistem de combatere a organismelor dăunătoare caracterizat prin aplicarea rațională a unei combinații de măsuri științifice biologice, biotehnologice, chimice, fizice, agrotehnice ori de măsuri de selecție a plantelor, în cadrul căruia produsele de uz fitosanitar sînt limitate la strictul necesar pentru a menține prezența organismelor dăunătoare sub limita de la care se produc daune sau pierderi economice inacceptabile;

supraveghere – proces oficial în care se colectează și se înregistrează date despre prezența sau absența organismului dăunător, prin sondaj, monitorizare sau prin alte proceduri;

stare fitosanitară – situație determinată de diseminarea organismelor dăunătoare culturilor agricole și silvice, solurilor;

zonă amenințată – zonă în al cărei hotar condițiile sînt favorabile stabilirii unui organism de carantină a cărui prezență poate provoca pierderi economice considerabile;

zonă de carantină – zonă în care este stabilit un regim special de carantină fitosanitară, în ea fiind prezent un organism de carantină care face obiectul combaterii și al lichidării;

zonă protejată – zonă reglementată în vederea protecției eficiente a unui spațiu teritorial pentru a se preveni introducerea și/sau răspîndirea organismelor de carantină sau pentru a se limita impactul lor economic.

Capitolul II. ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ, ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI PLANTELOR ȘI AL CARANTINEI FITOSANITARE

Articolul 3. Atribuțiile autorității administrative centrale în domeniul agriculturii

Autoritatea administrativă centrală în domeniul agriculturii are următoarele atribuții:

1) elaborează și promovează politica unică de stat în domeniul fitosanitar;

2) propune Guvernului spre aprobare:

a) lista organismelor dăunătoare a căror introducere și răspândire pe teritoriul Republicii Moldova sînt interzise;

b) lista organismelor dăunătoare a căror introducere și răspândire în Republica Moldova sînt interzise, în cazul în care acestea sînt prezente la anumite plante sau produse vegetale;

c) lista plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe a căror introducere în Republica Moldova este interzisă;

c1) lista plantelor, produselor vegetale și a bunurilor conexe din alte țări, potențial purtătoare de organisme dăunătoare, cu relevanță pentru Republica Moldova;

d) lista plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe a căror introducere în anumite zone protejate este interzisă;

e) cerințe speciale pentru introducerea și circulația plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe pe teritoriul țării, inclusiv în anumite zone protejate;

f) modelul certificatului fitosanitar, al certificatului fitosanitar de reexport, al documentului fitosanitar de transport, al pașaportului fitosanitar;

g) lista plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe, origine din Republica Moldova și din alte țări, ce trebuie supuse controlului fitosanitar înainte de a fi puse în circulație, însoțite de pașaportul fitosanitar;

3) declară situații fitosanitare excepționale, cu informarea Guvernului, la propunerea organului de control fitosanitar;

4) elaborează și propune Guvernului spre aprobare:

a) măsuri de prevenire și de combatere a organismelor dăunătoare;

b) metode de prelevare a probelor și de efectuare a expertizei de laborator a plantelor, a produselor vegetale, a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, importate și exportate și reexportate;

c) reglementări fitosanitare preluate în baza standardelor internaționale pentru măsuri fitosanitare, conform acordurilor și tratatelor la care Republica Moldova este parte;

d) norme, standarde fitosanitare, regulamente , cerințe speciale întru implementarea prevederilor prezentei legi.

5) stabilește, în caz de pericol fitosanitar iminent, cu informarea Guvernului, cerințe suplimentare în domeniul protecției plantelor și a produselor vegetale, măsuri de limitare sau de interzicere a comercializării și a importului anumitelor tipuri de plante și de produse vegetale, al lemnului și al produselor din lemn care provin din zone contaminate din alte state;

6) asigură:

a) colaborarea Republicii Moldova în domeniul fitosanitar cu autoritățile publice de profil ale altor state;

b) cercetările științifice în domeniul fitosanitar, pregătirea și perfecționarea cadrelor în domeniu;

7) coordonează și asigură controlul folosirii utilajelor tehnice de protecție a plantelor și al utilizării produselor de uz fitosanitar.

Articolul 4. Atribuțiile organului de control fitosanitar

(1) Organul de control fitosanitar este o autoritate administrativă subordonată Guvernului.

(2) Organul de control fitosanitar dispune de subdiviziuni teritoriale în interiorul țării și la frontiera de stat.

(3) Organul de control fitosanitar colaborează pe probleme fitosanitare cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu Academia de Științe a Moldovei, cu alte instituții de cercetări științifice, cu instituții de învățământ și asociații obștești de profil, cu alte persoane juridice de drept public sau privat, precum și cu persoane fizice, după caz.

(4) Organul de control fitosanitar:

a) asigură promovarea politicii de stat în domeniul fitosanitar;

b) asigură implementarea sistemului integrat de protecție a plantelor în scopul sporirii productivității și ridicării calității culturilor agricole și silvice;

c) exercită controlul fitosanitar, inclusiv supravegherea, monitorizarea și inspecția organismelor dăunătoare, în special a celor de carantină;

c1) întocmește și aprobă lista plantelor, produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse controlului fitosanitar cu frecvență redusă, pe baza rezultatelor analizei riscului fitosanitar, efectuată în ultimii 3 ani;

- d) asigură menținerea unui echilibru ecologic și ameliorarea stării fitosanitare pe întreg teritoriul țării;
- e) elaborează, aprobă și implementează programe speciale de pronosticare, prevenire, combatere și lichidare a focarelor de organisme dăunătoare și de organisme de carantină;
- f) pune în aplicare cerințe speciale privind introducerea și circulația plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe;
- g) dispune luarea unor măsuri de urgență privind detectarea și lichidarea promptă a focarelor și/sau a invaziilor de organisme dăunătoare;
- h) eliberează certificatul fitosanitar, certificatul fitosanitar de reexport, documentul fitosanitar de transport și pașaportul fitosanitar, prin intermediul subdiviziunilor raionale/municipale și al posturilor de control sanitar-veterinar și fitosanitar la frontieră, pentru plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;
- i) efectuează controlul plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, la orice etapă a producerii, a comercializării sau a circulației acestora, precum și orice investigație ce ține de certificate fitosanitare, pașapoarte fitosanitare, documente fitosanitare de transport sau de registre oficiale;
- j) înregistrează și ține evidența producătorilor, importatorilor, exportatorilor, centrelor de expediere și a depozitelor colective de plante și de produse vegetale în Registrul oficial de înregistrare, cu indicarea denumirii operatorului, numărului de înregistrare al acestuia, tipului de activitate, adreselor la care își desfășoară activitățile, gestionează filierele de risc din sectoarele de producție;
- j1) inspectează dacă operatorii care dețin instalații de tratare a lemnului, a scoarței receptive și a materialelor de ambalaj pe bază de lemn și producătorii de materiale de ambalaj pe bază de lemn, de stupi și de cutii-cuiburi pentru păsări efectuează marcarea conform standardului internațional prevăzut la art.1 alin.(3);
- y) asigură instruirea și atestarea, o dată la 2 ani, a inspectorilor antrenați în activitățile de control, de certificare fitosanitară și expertiză de laborator conform programelor coordonate cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
- z) evaluează, monitorizează și aprobă lista locurilor de efectuare a controlului/inspecției fitosanitare, altele decât punctele de intrare, pentru a asigura cerințele minime privind controalele fitosanitare.

k) prezintă autorității administrative centrale în domeniul agriculturii propuneri privind necesarul de mijloace financiare pentru măsurile fitosanitare finanțate de la bugetul de stat;

l) exercită controlul asupra produselor importate, exportate și reexportate supuse carantinei fitosanitare, inclusiv a conținutului vegetal al coletelor poștale, al bagajelor de mână, altor bagaje, precum și asupra ambalajului, a materialelor de ambalare, a mijloacelor de transport și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, în condițiile prezentei legi;

m) asigură, după caz, limitarea solicitării de probe ale plantelor, produselor vegetale și ale bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară în scopul efectuării controlului, ținându-se cont de oportunitate și de necesitate;

n) efectuează observare permanentă asupra dezvoltării organismelor dăunătoare și cercetare sistematică a suprafețelor agricole, avertizează la timp beneficiarii funciari despre apariția dăunătorilor și a bolilor, determină compoziția de specii și stabilește diagnosticul maladiilor plantelor, ține evidența eficienței biologice și economice a măsurilor de protecție aplicate;

o) întocmește procese-verbale de constatare a contravențiilor în domeniul fitosanitar și remite dosare în instanță de judecată;

p) impune restricții privind introducerea în țară a mărfurilor contaminate cu organisme de carantină;

q) organizează și supraveghează dezinfestarea/dezinfectarea produselor agricole, a materialului semincer și săditor, a ambalajului, a materialelor de ambalare, a mijloacelor de transport, altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

r) declară măsurile fitosanitare aplicate în statele membre ale Organizației Mondiale a Comerțului ca fiind echivalente cu cele autohtone, chiar dacă diferă;

s) asigură realizarea de măsuri fitosanitare în țară, monitorizează astfel de măsuri în statele membre ale Organizației Mondiale a Comerțului, unde există condiții similare, astfel încât aceste măsuri să nu creeze discriminare între statele membre și nici obstacole camuflate în comerțul internațional la produsele importate în comparație cu produse autohtone similare;

t) propune autorităților administrației publice locale instituirea și ridicarea regimului de carantină fitosanitară, a regimului de zonă amenințată sau de zonă protejată;

u) organizează un sistem informațional unic pentru înregistrarea și monitorizarea plantelor, produselor vegetale, bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară care se plasează în regim vamal de import, export sau de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a producătorilor, importatorilor, exportatorilor și altor deținători de plante și de produse vegetale, a centrelor de expediere și a depozitelor de plante și de produse vegetale;

v) prelevează probe pentru expertiza de laborator a plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară importate, exportate și reexportate, efectuată de laboratorul persoanei juridice abilitate de autoritatea administrativă centrală în domeniul agriculturii;

w) interzice introducerea în țară de plante și de produse vegetale originare din alte țări în cazul în care există indicii clare că nu se respectă una din normele și unul din standardele fitosanitare;

x) respectă confidențialitatea informației despre produsele importate, care derivă din efectuarea controlului, inspectării sau aprobării acestor produse, în același mod ca și față de produsele autohtone astfel încât să fie protejate interesele comerciale legitime.

(5) În procesul comercializării plantelor și a produselor vegetale, organul de control fitosanitar supune controlului:

b) existența pașaportului fitosanitar în cazul comercializării pe piața internă a plantelor și a produselor vegetale importate;

c) existența certificatului fitosanitar în cazul operațiunilor de import, de export, de reexport și de tranzitare a plantelor și a produselor vegetale;

e) modul în care sînt respectate normele și standardele fitosanitare în procesul producerii, comercializării și utilizării plantelor și a produselor vegetale.

(6) În procesul operațiunilor de export al plantelor și al produselor vegetale, organul de control fitosanitar va efectua periodic, cel puțin o dată în trimestru, controale fitosanitare la locul de producere și de depozitare a plantelor și a produselor vegetale.

(7) Inspectorii organului de control fitosanitar dețin legitimații speciale, iar inspectorii în exercițiul funcțiunii la punctele de intrare trebuie să poarte uniformă de un model stabilit, cu semne de distincție corespunzătoare. Modelul de uniformă, termenele de purtare și modul de echipare se aprobă de Guvern.

Articolul 5. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale (consiliile de nivelul I și II):

a) la propunerea organului de control fitosanitar, în funcție de aria de răspândire a organismelor de carantină, iau decizii privind instituirea regimului de carantină fitosanitară, a regimului de zonă amenințată sau de zonă protejată;

b) colaborează cu subdiviziunile teritoriale ale organului de control fitosanitar și coordonează măsurile fitosanitare ce se impun în localitățile din subordine.

Articolul 6. Asociațiile profesionale ale specialiștilor în domeniul fitosanitar

Înființarea, înregistrarea și funcționarea asociațiilor obștești naționale și locale ale specialiștilor în domeniul fitosanitar se efectuează în condițiile Legii nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești.

Capitolul III. SISTEMUL INTEGRAT DE PROTECȚIE A PLANTELOR. CARANTINA FITOSANITARĂ. CONTROLUL FITOSANITAR

Articolul 7. Sistemul integrat de protecție a plantelor și monitorizarea fitosanitară

(1) Sistemul integrat de protecție a plantelor se realizează prin:

a) elaborarea și realizarea unor programe complexe de stat, fundamentate științific, de prevenire a pericolului introducerii și răspândirii organismelor dăunătoare, în special a celor extrem de periculoase, și de lichidare a lor;

b) organizarea de cercetări științifice, elaborarea și aplicarea unui sistem de protecție a plantelor, capabil să prevină înmulțirea în masă și răspândirea dăunătorilor, agenților patogeni și a buruienilor;

c) îmbinarea rațională a produselor chimice cu cele biologice, folosirea metodelor fizico-mecanice și aplicarea întregului complex de măsuri agrotehnice în procesul prevenirii apariției organismelor dăunătoare și al combaterii acestora;

d) monitorizarea și prognoza fitosanitară, perfecționarea sistemelor de prognoză, de avertizare a atacurilor organismelor dăunătoare și de tratamente împotriva acestora;

e) constituirea unui sistem integral de pregătire și de reciclare a specialiștilor în domeniul protecției plantelor;

g) extinderea cultivării unor soiuri și hibrizi rezistenți la atacul organismelor dăunătoare;

h) elaborarea unui sistem de cartare a răspândirii buruienilor în vederea optimizării tratamentelor chimice;

- i) executarea de lucrări agrotehnice în condiții care să asigure distrugerea resturilor vegetale din sol, diminuarea surselor de agenți patogeni și dăunători, crearea unor condiții optime pentru creșterea și dezvoltarea plantelor;
- j) tratarea materialului semincer și săditor de toate culturile;
- k) administrarea uniformă și echilibrată a fertilizanților naturali și chimici;
- l) respectarea rotației culturilor în cadrul asolamentelor și asigurarea densității optime a plantelor cultivate în vederea folosirii eficiente a tratamentelor de combatere a organismelor dăunătoare;
- m) limitarea utilizării produselor chimice cu efecte negative asupra mediului și a echilibrului biologic în natură prin acumularea de reziduuri în sol, în produsele agroalimentare, în organismul uman;
- n) perfecționarea tehnologiilor de producere și de utilizare a produselor biologice eficiente în combaterea organismelor dăunătoare;
- o) utilizarea eficientă a produselor de uz fitosanitar și reducerea numărului de tratamente chimice;
- p) asigurarea cu echipamente multifuncționale care să permită efectuarea lucrărilor de protecție a plantelor.

(2) Monitorizarea fitosanitară se realizează prin:

- a) efectuarea de observări sistematice asupra fazelor fenologice ale culturilor agricole în raport cu stadiile de dezvoltare a dăunătorilor și a bolilor, asupra caracteristicii calitative a populației dăunătorilor, precum și efectuarea cercetărilor de traseu;
- b) detectarea focarelor în scopul combaterii și prevenirii diseminării organismelor dăunătoare;
- c) acumularea și sistematizarea datelor informative de monitorizare a răspândirii organismelor dăunătoare în scopul elaborării unui pronostic al dezvoltării acestora;
- d) determinarea arealului și a zonelor de răspândire și de nocivitate a dăunătorilor și a bolilor culturilor agricole;
- e) prognoza fazelor de dezvoltare a organismelor dăunătoare în baza datelor meteo;
- f) avertizarea oportună a deținătorilor de terenuri privind apariția organismului dăunător și termenele de efectuare a măsurilor fitosanitare;

g) controlul respectării reglementărilor privind utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru asigurarea securității și siguranței alimentare.

Articolul 8. Sistemul măsurilor în domeniul carantinei fitosanitare

Măsurile în domeniul carantinei fitosanitare se realizează prin:

a) elaborarea și aplicarea unor acțiuni de protecție a teritoriului țării împotriva introducerii sau migrării din alte țări a organismelor de carantină;

b) detectarea, localizarea și lichidarea promptă a organismelor de carantină;

c) exercitarea supravegherii și a controlului fitosanitar la producerea, depozitarea, transportarea, prelucrarea, comercializarea și folosirea plantelor, a produselor vegetale supuse regimului de carantină fitosanitară;

d) aprobarea și implementarea normelor fitosanitare;

e) aprobarea listei organismelor de carantină și a nomenclatorului mărfurilor supuse regimului de carantină fitosanitară;

f) controlul de carantină fitosanitară al producției supuse carantinei, importată, exportată și reexportată, inclusiv al conținutului vegetal al coletelor poștale, al bagajelor de mână, altor bagaje, precum și controlul ambalajului, al materialelor de ambalare, al mijloacelor de transport, altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

g) organizarea și efectuarea dezinfestării/dezinfectării producției agricole, materialului semincer și săditor, bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

h) exercitarea controlului asupra pepinierelor, parcelelor experimentale de încercare a soiurilor, asupra serelor de producere a materialului semincer și săditor, asupra materialului importat;

i) eliberarea de certificate fitosanitare, de pașapoarte fitosanitare;

j) instituirea regimului de carantină fitosanitară;

k) reprezentarea și apărarea intereselor Republicii Moldova privind carantina fitosanitară în organizațiile de profil regionale și internaționale;

l) aplicarea de măsuri fitosanitare, în comun cu alte țări, în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 9. Controlul fitosanitar

(1) Controlul fitosanitar este exercitat de către organul de control fitosanitar și de subdiviziunile lui, în modul și în limitele stabilite de prezenta lege.

(2) Controlul fitosanitar se efectuează, în mod obligatoriu, la locul de producție și se aplică asupra tuturor plantelor și produselor vegetale cultivate, produse, folosite sau prezente altfel în perimetrul spațiilor de producție, precum și asupra mediului de creștere folosit în spațiul respectiv.

(3) Controlul fitosanitar se exercită prin:

a) supravegherea asupra realizării măsurilor economico-organizatorice, agrotehnice, biologice și chimice de protecție a plantelor, asupra respectării regulilor de păstrare, transportare și de utilizare a mijloacelor de protecție a plantelor de către persoane fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;

b) controlul aplicării și respectării prezentei legi privind producerea, depozitarea, transportarea, prelucrarea, comercializarea și folosirea plantelor și a produselor vegetale, precum și a produselor de uz fitosanitar, de către persoane fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;

c) monitorizarea cauzelor și a condițiilor de apariție și de răspândire a organismelor dăunătoare și a organismelor de carantină, determinarea complexului de măsuri de combatere a acestora;

d) stabilirea modului de utilizare a produselor de uz fitosanitar pentru protecția plantelor, a produselor vegetale, a lemnului și a produselor din lemn;

e) prelevarea de probe, asigurarea controlului oficial al reziduurilor de produse de uz fitosanitar și fertilizanți din plante și din produse vegetale, în condiții de siguranță alimentară, în laboratoare de control toxicologic;

f) monitorizarea calității postmologare a produselor de uz fitosanitar în laboratoare de control toxicologic;

g) prelevarea de probe, controlul de carantină fitosanitară și expertiza de laborator a plantelor, a produselor vegetale importate, exportate și reexportate, inclusiv a conținutului vegetal al coletelor poștale, al bagajelor de mână, altor bagaje, precum și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

h) inspecția pepinierelor de carantină introductivă, altor pepiniere, a parcelelor experimentale de încercare a soiurilor, a serelor de producere a materialului semincer și săditor;

i) întocmirea de procese-verbale de constatare a contravențiilor în domeniul protecției plantelor și al carantinei fitosanitare, remiterea dosarelor în instanță de judecată;

- j) supravegherea dezinfestării/dezinfectării materialului semincer și săditor, altor produse vegetale, ambalajelor destinate comercializării, a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, precum și supravegherea curățării de semințe de buruieni a semințelor pentru consum și a materialului semincer;
- k) inspecții efectuate de cel puțin o dată în an și de cel puțin prin observare vizuală;
- l) supravegherea terenurilor agricole și a celor silvice, a loturilor de pe lângă casă și a loturilor din cadrul întovărășirilor pomicole, a terenurilor utilizate în alt scop decât cel agricol, inclusiv a benzilor de separație a drumurilor și a terenurilor de sub liniile de transport al energiei electrice;
- m) supravegherea colecțiilor de insecte, de agenți patogeni ai bolilor de plante, a mostrelor de deteriorări provocate de aceștia, a ierbarelor și a colecțiilor de semințe;
- n) aplicarea unor alte măsuri de protecție și de prevenire prevăzute de prezenta lege.

Articolul 10. Procedura controlului de carantină fitosanitară

(1) Controlul de carantină fitosanitară se realizează prin:

- a) examinarea documentelor însoțitoare ale încărcăturii pentru export, import și tranzit în vederea constatării completivității, exactității, lizibilității, valabilității, precum și a punctului de intrare a încărcăturii;
- b) verificarea identității și a integrității încărcăturii, descrierii exacte a încărcăturii în documentele de însoțire, corespunderii certificatului fitosanitar primit sau care urmează a fi eliberat tipului de produse vegetale și de bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, verificarea absenței de încărcături neautorizate, marcării materialelor de ambalaj din lemn;
- c) controlul fizic al plantelor, produselor vegetale și al bunurilor conexe prin examinarea lor vizuală în scopul identificării organismelor dăunătoare, inclusiv a celor de carantină, și al vectorilor de răspândire a acestora (frunze, sol), cu prelevarea de probe în funcție de risc pentru expertiza de carantină într-un laborator acreditat;
- d) perfectarea actelor de control fitosanitar al plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, al locului de producție, emiterea deciziei privind conformitatea cu cerințele fitosanitare.

(2) În cazul conformității cu cerințele fitosanitare, se permite exportul încărcăturilor și se eliberează certificat fitosanitar ori se permite intrarea pe teritoriul Republicii Moldova și/sau tranzitarea încărcăturilor importate/tranzitate.

(3) În cazul în care se constată lipsa de conformitate cu cerințele fitosanitare, încărcăturile destinate exportului sau reexportului nu se certifică pînă la aplicarea măsurilor oficiale în vederea respectării acestor cerințe. Încărcăturile importate sau tranzitate, în cazul în care se constată lipsa de conformitate cu cerințele fitosanitare, sunt supuse aplicării măsurilor oficiale în funcție de nivelul de risc.

(4) Controalele și inspecțiile fitosanitare inopinate se organizează fără nici o discriminare, cu regularitate, la locurile de producție, de comercializare, depozitare, de utilizare, la sediul producătorilor și/sau al cumpărătorilor de plante, de produse vegetale sau de bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, precum și la punctele de intrare.

(5) Controalele pot fi efectuate concomitent cu orice verificare a documentelor din alte motive decît cele legate de sănătatea plantelor, precum și în cazul prezumției că una sau mai multe prevederi legale nu au fost respectate, și pot fi asistate de experți independenți.

(6) Transporturile originare din alte țări declarate că nu conțin plante, produse vegetale și nici bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară sînt inspectate în cazul în care există temeii că s-au încălcat cerințele în această privință.

Articolul 11. Dezinfestarea/dezinfectarea și expertiza de laborator a plantelor produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară

(1) Dezinfestarea/dezinfectarea și expertiza de laborator a plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară importate, exportate și reexportate se efectuează, la propunerea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, precum și la solicitarea agenților economici, de către persoana juridică abilitată de autoritatea administrativă centrală în domeniul agriculturii.

(2) Cheltuielile de dezinfestare/dezinfectare și de expertiză de laborator a plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se acoperă din contul posesorului sau al destinatarului încărcăturii, la tarifele aprobate prin hotărîre de Guvern, parte integrantă a prezentei legi.

Capitolul IV. REGIMUL DE CARANTINĂ FITOSANITARĂ. RISCUL FITOSANITAR

Articolul 12. Instituirea și ridicarea regimului de carantină fitosanitară, de zonă amenințată sau de zonă protejată

(1) La propunerea organului de control fitosanitar, în cazul detectării prezenței organismului de carantină, autoritățile administrației publice locale decid instituirea

regimului de carantină fitosanitară în aria de răspândire a organismului de carantină, regimului de zonă amenințată sau de zonă protejată și întreprind măsuri imediate de localizare și de lichidare a focarelor.

(2) După emiterea deciziei de instituire a regimului de carantină fitosanitară, de zonă amenințată sau de zonă protejată, subdiviziunile organului de control fitosanitar aduc la cunoștință persoanelor juridice și persoanelor fizice implicate aplicarea restricțiilor de carantină și necesitatea efectuării măsurilor de lichidare a focarelor organismului de carantină.

(3) În teritoriul în care s-a instituit regimul de carantină fitosanitară, de zonă amenințată sau de zonă protejată are loc limitarea sau interzicerea intrării și ieșirii plantelor, produselor vegetale, a mijloacelor de transport și a altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, se efectuează supravegherea, monitorizarea și inspecția acestora, dezinfestarea/dezinfectarea, prelucrarea termică sau nimicirea lor.

(4) Plantele, produsele vegetale și bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, scoase fără permisiunea organului de control fitosanitar din zona în care au fost stabilite restricții de carantină fitosanitară urmează a fi restituite, dezinfestate/dezinfectate, rechiziționate, confiscate și predate societăților comerciale sau de prelucrare respective ori nimicite, după caz.

(5) Organul de control fitosanitar exercită controlul asupra respectării regimului de carantină fitosanitară, de zonă amenințată sau de zonă protejată fără nici o discriminare în ceea ce privește originea plantelor, a produselor vegetale și/sau a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară.

(6) Regimul de carantină fitosanitară, de zonă amenințată și de zonă protejată se ridică, la propunerea organului de control fitosanitar, de către organele care l-au instituit, după efectuarea măsurilor de carantină și după lichidarea totală a focarelor de organisme de carantină detectate.

Articolul 13. Zona protejată și monitorizarea ei

(1) Zonă protejată este zona:

a) în care unul sau mai multe organisme de carantină, stabilite în una sau în mai multe localități din țară, nu sînt endemice ori în care nu s-au stabilit, deși există condiții favorabile pentru stabilirea lor în acel loc;

b) în care există pericolul stabilirii anumitor organisme de carantină, date fiind condiții ecologice favorabile pentru anumite culturi, deși aceste organisme nu sînt endemice ori nu s-au stabilit în țară; și

c) care, în urma monitorizării și a controalelor efectuate, a fost declarată astfel de către organul de control fitosanitar prin coordonare prealabilă cu autoritățile administrației publice locale, cu instituțiile științifice și cu asociațiile obștești de profil, cu alte persoane juridice de drept public sau privat competente.

(2) În cazul în care instituirea regimului de zonă protejată se face în temeiul alin. (1) lit. b), monitorizarea și controlul fitosanitar sînt la latitudinea organului de control fitosanitar.

(3) Se consideră că un organism dăunător s-a stabilit într-o anumită zonă atunci cînd se știe apriori de existența lui acolo și nu s-a luat nici o măsură oficială pentru eradicarea lui ori măsurile aplicate s-au dovedit a fi ineficiente pentru o perioadă de cel puțin doi ani consecutivi.

(4) Organul de control fitosanitar va efectua monitorizări și controale frecvente și sistematice asupra prezenței organismelor dăunătoare în zona protejată.

(5) Riscul prezentat de organismul dăunător identificat se analizează de către organul de control fitosanitar, luîndu-se măsurile de rigoare în conformitate cu art. 4.

(6) Numărul și calitatea monitorizărilor și a controalelor se stabilesc în funcție de principiile științifice și statistice unanim acceptate la nivel național și internațional.

(7) Rezultatele controalelor se aduc la cunoștință autorității administrative centrale în domeniul agriculturii și Guvernului. În conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, aceste rezultate se transmit, după caz, statelor vecine și altor state interesate.

Articolul 14. Verificarea executării măsurilor fitosanitare

(1) La verificarea executării măsurilor fitosanitare, organul de control fitosanitar, în termen de pînă la 7 zile calendaristice, asigură:

a) echivalarea fără întîrziere și în condiții nu mai puțin favorabile pentru producția importată, în comparație cu producția autohtonă similară, a procedurilor;

b) publicarea sau comunicarea promptă a informației privind perioada de desfășurare a fiecărei proceduri, la cererea solicitantului, în volum deplin, vizînd toate neajunsurile, pentru a i se da acestuia posibilitatea de a le lichida. Orice întîrziere a comunicării va fi însoțită de explicațiile de rigoare;

c) motivarea solicitării informației necesare procedurilor de control și de inspectare;

d) echivalarea tarifelor pentru proceduri la produsele importate cu tarifele pentru proceduri la produsele autohtone, făcîndu-le similare sau identice celor din țările

membre ale Organizației Mondiale a Comerțului, astfel încât să nu depășească costul lucrărilor efectuate;

e) utilizarea unor criterii similare celor utilizate la produsele autohtone în efectuarea procedurilor obligatorii și în prelevarea probelor de produse importate, astfel încât să se reducă la maximum inconveniențele provocate solicitanților, importatorilor, exportatorilor sau agenților acestora;

f) limitarea procedurii, în toate cazurile de modificare a specificației unui produs, după efectuarea, în conformitate cu regulile stabilite, a controlului și a inspectării, acestea fiind necesare convingerii că produsul corespunde normelor fitosanitare;

g) acordarea de asistență pentru facilitarea controlului;

h) respectarea procedurii de examinare a plîngerilor asupra efectuării unor astfel de proceduri și de corectare atunci cînd plîngerea este justificată.

(2) La decizia organului de control fitosanitar și/sau a subdiviziunilor sale, anumite plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se verifică în baza setului de documente însoțitoare și a inspecției fitosanitare a acestor categorii de bunuri, începînd cu originea, în funcție de natura produselor, de condițiile de producere și de comercializare.

Articolul 15. Riscul fitosanitar

(1) Riscul pătrunderii și al răspîndirii organismelor de carantină se determină în baza unei tehnici, stabilită de Guvern.

(2) La determinarea riscului se iau în considerare dovezile științifice, metodele și procedeele de producere, inspectările, probele prelevate din producție, răspîndirea bolilor, a dăunătorilor de plante și a buruienilor, existența unor zone în care nu apar organisme de carantină, condițiile ecologice ale mediului, regimul de carantină fitosanitară etc.

(3) În procesul determinării riscului de contaminare a plantelor cu organisme de carantină și al elaborării de măsuri pentru atingerea unui nivel corespunzător de protecție fitosanitară, se iau în calcul pierderile potențiale ale recoltei sau ale volumelor de comercializare a producției agricole, cheltuielile suportate la desfășurarea acțiunilor de combatere a acestor organisme și eficiența cheltuielilor aferente realizării măsurilor de minimalizare a riscului.

(4) Analiza riscului fitosanitar se efectuează în trei etape:

a) la etapa întîi, se identifică organismele dăunătoare, în special organismele de carantină, și căile lor de pătrundere în teritoriul Republicii Moldova;

b) la etapa a doua, se efectuează clasificarea organismelor dăunătoare în scopul determinării criteriilor de combatere a lor, evaluarea probabilității de pătrundere, de stabilire și de răspândire a acestor organisme, se face prognoza potențialelor consecințe economice și a impactului asupra mediului;

c) la etapa a treia, se determină ansamblul măsurilor de control pentru reducerea riscului identificat la etapa a doua.

Articolul 16. Acțiunile organului de control fitosanitar în cazul lipsei unor reglementări naționale și internaționale în domeniul carantinei fitosanitare

În cazul unor situații fitosanitare referitor la care lipsesc reglementări, norme și standarde fitosanitare naționale ori internaționale sau în cazul în care conținutul celor naționale ori recomandările propuse nu corespund reglementărilor, normelor și standardelor fitosanitare internaționale, ceea ce poate avea un impact semnificativ asupra comerțului interstatal, organul de control fitosanitar:

a) notifică autorităților publice competente din alte state informații privind modificarea stării fitosanitare cu o succintă descriere (argumentare) a reglementării propuse vizavi de situația creată. Asemenea notificări se prezintă în termene rezonabile pentru a se face modificări sau completări la ele, avându-se în vedere propunerile parvenite;

b) prezintă, la solicitare, unor alte state interesate copii de pe recomandările propuse, identificând elementele care diferă în fond de reglementările, de normele și de standardele fitosanitare internaționale;

c) prezintă, la solicitare, unor alte state interesate comentarii scrise și ține evidența rezultatelor examinărilor;

d) elaborează și stabilește măsuri fitosanitare în baza recunoașterii și aplicării măsurilor fitosanitare ale statelor membre ale Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv în baza rezultatelor confruntării circumstanțelor corespunzătoare legate de riscul pătrunderii și al răspândirii organismelor de carantină.

Capitolul V. MIJLOACELE DE PROTECȚIE A PLANTELOR

Articolul 17. Mijloacele de protecție a plantelor

În protecția plantelor și a produselor vegetale contra organismelor dăunătoare se aplică utilaje tehnice și produse de uz fitosanitar omologate, care au trecut cercetarea-testarea-experimentarea obligatorie de stat, sînt recomandate spre aplicare de către instituții specializate de cercetări științifice, se permit să fie produse, importate, comercializate și utilizate, în conformitate cu Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative, și sînt

înscrise în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților permiși spre utilizare în Republica Moldova.

Articolul 18. Cercetarea-testarea-experimentarea de stat și omologarea produselor de uz fitosanitar

Cercetarea-testarea-experimentarea de stat și omologarea produselor de uz fitosanitar se efectuează în modul stabilit de Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative.

Capitolul VI. IMPORTUL, EXPORTUL, COMERCIALIZAREA ȘI UTILIZAREA PLANTELOR ȘI A PRODUSELOR VEGETALE

Articolul 19. Importul și tranzitul plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului

(1) Importul sau tranzitul pe teritoriul Republicii Moldova al plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se admite la prezentarea certificatului fitosanitar în original, eliberat de autoritățile fitosanitare competente ale statului exportator, care certifică starea fitosanitară a fiecărui lot de plante, de produse vegetale (încărcătură) și de bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară. Termenul de valabilitate a certificatului fitosanitar care însoțește încărcătura este de 14 zile din data emiterii acestuia de către autoritățile fitosanitare ale statului exportator.

(11) Controlul fitosanitar al plantelor, produselor vegetale și al bunurilor conexe originare din alte țări, potențial purtătoare de organisme dăunătoare, cu relevanță pentru Republica Moldova, incluse în lista prevăzută la art.3 lit.g), la importul pe teritoriul Republicii Moldova, altul decât cel de la locul de destinație, este efectuat de către organul de control fitosanitar care îndeplinește următoarele condiții minime:

- a) deține posturi de inspecție la frontieră, abilitate cu funcții de control fitosanitar;
- b) are competența tehnică în special pentru depistarea și examinarea organismelor dăunătoare;
- c) deține sau are acces la mijloacele administrative, de control și de prelevare a probelor necesare;
- d) dispune de mijloace/spații pentru controlul fitosanitar sau pentru punerea lotului în carantină și, în caz de necesitate, pentru distrugerea integrală sau parțială a acestuia sau pentru efectuarea dezinfestării/dezinfectării acestuia;

e) are acces la baza normativă națională actualizată și armonizată cu cerințele Uniunii Europene, care reglementează efectuarea controlului;

f) deține lista actualizată, cu adresele și numerele de telefon, a laboratoarelor acreditate și recunoscute de autoritatea administrativă centrală în domeniul agriculturii pentru efectuarea expertizei de carantină în scopul detectării prezenței organismelor dăunătoare sau al identificării acestora;

g) aplică procedura de prelevare a probelor pentru asigurarea integrității și securității acestora în timpul transportării la laborator și pe durata efectuării expertizei de carantină;

h) deține informații actualizate cu privire la loturile de plante, produse vegetale și bunuri conexe originare din alte țări, care au făcut obiectul unei constatări oficiale privind starea fitosanitară sau al unor teste oficiale efectuate în laboratoare specializate împreună cu rezultatele acestora, cu condiția ca acestea să fie pertinente pentru controalele fitosanitare de la locul în care sînt efectuate;

i) actualizează planurile privind controalele fitosanitare pentru a răspunde necesităților reale în conformitate cu noile riscuri fitosanitare sau cu orice modificări ale cantității/volumului de plante, produse vegetale sau bunuri conexe, prezentate la posturile de control sanitar-veterinar și fitosanitar la frontieră.

(2) Pentru prevenirea apariției și răspîndirii organismelor dăunătoare, importul anumitor plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se permite doar în cazul în care, înainte de a fi introduse pe teritoriul țării, sînt supuse unei inspecții fitosanitare la locul de producție în statul de origine.

(3) În vederea asigurării controlului fitosanitar, la importul (tranzitul) plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, importatorul prezintă Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, cu cel puțin 24 de ore pînă la operațiunea de import, în format electronic, o declarație pe proprie răspundere despre intenția de import, cu indicarea punctelor de intrare.

(4) În cazul în care rezultatele controalelor la punctul de trecere a frontierei de stat sînt satisfăcătoare, pentru plantele și produsele vegetale importate, specificate la art.3 pct.2) lit.g), se va elibera pașaport fitosanitar în condițiile art. 29 și 30, care să asigure libera lor circulație pe teritoriul Republicii Moldova.

(5) În cazul în care se constată că o parte din lotul de plante, de produse vegetale sau de bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară este contaminată cu organisme dăunătoare, introducerea altor loturi/părți ale acestora se permite cu condiția de a nu exista pericolul unei contaminări sau diseminări, luîndu-se una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- a) tratament corespunzător în cazul în care se consideră că, în urma inspecției, cerințele au fost îndeplinite;
- b) eliminare din lot a produselor infestate/infectate;
- c) impunere a unei perioade de carantină pînă la obținerea rezultatelor investigațiilor sau ale testelor oficiale;
- d) refuz al importului (tranzitului);
- e) distrugere a plantelor, produselor vegetale și, după caz, a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;
- f) efectuarea unor alte acțiuni prevăzute de legislație.

(6) În cazul luării măsurii indicate la alin. (5) lit. c) sau al refuzului indicat la lit. d), certificatele fitosanitare sau certificatele fitosanitare de reexport, la intrarea în teritoriul țării a plantelor, produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, sînt anulate de către organul de control fitosanitar. În momentul anulării, pe certificatul menționat, o persoană responsabilă a organului de control fitosanitar va aplica pe față, într-un loc vizibil, o șampilă triunghiulară de culoare roșie cu marca "certificat anulat", în care va scrie, cu litere mari și, cel puțin, în una din limbile de circulație internațională, numele și prenumele său, ora și data anulării.

(7) Importatorii sînt obligați să stipuleze în contractele sau în angajamentele comerciale condițiile fitosanitare privind importul plantelor, al produselor vegetale sau al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară și executarea acestor condiții de către exportator.

(8) Organul de control fitosanitar informează autoritățile abilitate cu protecția plantelor din statul expeditor despre toate cazurile în care plantele, produsele vegetale și/sau alte obiecte care provin din statul respectiv sînt interceptate ca fiind supuse interdicțiilor sau restricțiilor fitosanitare în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(9) Prezentarea informației conform alin. (8) nu exclude aplicarea de măsuri potrivit alin. (5) pe care organul de control fitosanitar le consideră necesare cu privire la lotul interceptat.

(10) La trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova, toate mijloacele de transport sînt supuse controlului de carantină fitosanitară de către subdiviziunile organului de control fitosanitar la punctele de intrare și la punctele interne. Plantele, produsele vegetale și bunurile conexe tranzitate supuse regimului de carantină fitosanitară se

supun controlului fitosanitar la punctele de intrare în cazul în care lucrătorii serviciului vamal deschid mijloacele de transport aflate în tranzit.

(11) Controlul fitosanitar pentru plantele, produsele vegetale și bunurile conexe importate, potențial purtătoare de organisme dăunătoare, prevăzute la art.3, pct.2) lit.c1), poate fi efectuat, la solicitarea agentului economic (solicitantului), într-un alt loc (spațiu) decât la punctul de intrare, amenajat de către acesta conform cerințelor minime prevăzute la alin.(11).

1) Controlul fitosanitar într-un alt loc (spațiu) decât la punctul de intrare se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

a) organul de control fitosanitar împreună cu organul vamal, în baza unui acord de colaborare, vor aproba oficial locul respectiv ca fiind conform pentru efectuarea controlului fitosanitar și a formalităților vamale și vor asigura publicarea oficială a informației respective, cu înștiințarea subdiviziunilor lor teritoriale și a solicitantului;

b) importatorul sau orice persoană responsabilă de la locul în care urmează a fi efectuat controlul fitosanitar al unui lot de produse a obținut aprobarea oficială menționată la lit.a).

2) În cazul în care s-a decis efectuarea controlului fitosanitar la locul aprobat oficial, documentele de transport al lotului și condițiile minime pentru depozitarea mărfii sînt următoarele:

a) ambalajul lotului sau mijloacele de transport utilizate pentru transportarea acestui lot se închid ori se sigilează astfel încît produsele în cauză să nu fie sursă de infestare sau infectare în timpul transportării pînă la locul aprobat pentru controlul fitosanitar și să nu determine modificarea identității produselor;

b) nu se admite nicio modificare a locului de control fitosanitar decât cu acordul autorității vamale și/sau al organului de control fitosanitar;

c) lotul transportat pînă la locul aprobat este însoțit de documentul fitosanitar de transport în original, conform modelului prevăzut în anexa nr.8, parte integrantă a prezentei legi;

d) documentul fitosanitar de transport se completează în format tipărit sau manual, cu litere majuscule lizibile, sau în format digital, în limbile română și/sau engleză.

Rubricile corespunzătoare ale documentului fitosanitar de transport sînt completate și semnate de către importatorul lotului, sub controlul inspectorului postului de control sanitar-veterinar și fitosanitar la frontieră;

e) depozitarea mărfii în locul aprobat se efectuează astfel încât produsele care formează lotul să fie separate de alte mărfuri depozitate și de loturile infestate/infectate ori suspecte de a fi infestate/infectate cu organisme dăunătoare.

3) Importatorul loturilor, înregistrat conform art.24, pentru care s-a decis efectuarea controlului fitosanitar într-un loc aprobat, este obligat să informeze inspectorul postului de control sanitar-veterinar și fitosanitar la frontieră și pe cel de la destinație, cu 24 de ore înainte de introducerea lotului, cu privire la:

a) numele, adresa și numărul de înregistrare oficială al operatorului (importatorului);

b) adresa și denumirea locului aprobat în care se va efectua controlul fitosanitar;

c) data și ora preventivă de sosire a lotului la locul în cauză;

d) numărul certificatului fitosanitar sau al certificatului fitosanitar de reexport.

4) Importatorul informează imediat organul de control fitosanitar de la locul de destinație despre orice modificare a informațiilor furnizate anterior conform pct.3).

5) Organul de control fitosanitar asigură că controlul fitosanitar al mărfii, efectuat la locul aprobat, se realizează în condițiile minime prevăzute la art.19 alin.(11) sau în alte condiții suplimentare, nediscriminatorii, care justifică eficiența controlului.

6) Procedura de control fitosanitar se asigură prin cooperarea dintre:

a) organul de control fitosanitar de la punctul de intrare și organul de control fitosanitar de la destinație;

b) organul de control fitosanitar de la punctul de intrare și biroul vamal de la punctul de intrare;

c) organul de control fitosanitar de la destinație și biroul vamal de la destinație;

d) organul de control fitosanitar de la punctul de intrare și biroul vamal de la destinație, prin schimbul de informații privind plantele, produsele vegetale și bunurile conexe destinate importului, ambalajul acestora și mijloacele de transport utilizate, transmise în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, conform documentului fitosanitar de transport, prevăzut la pct.2) lit.c) din prezentul alineat.

7) Efectuarea controlului fitosanitar al plantelor, produselor vegetale și bunurilor conexe la locul de destinație se confirmă prin aplicarea ștampilei de serviciu și înscrierea datei pe documentul fitosanitar de transport. Rezultatul controlului se consemnează în documentul fitosanitar de transport la compartimentul „Decizia”.

8) În cazul depistării unor neconformități cu cerințele fitosanitare, inspectorul face înscrierea corespunzătoare în certificatul fitosanitar (în original) și în documentul fitosanitar de transport (în original) la rubrica „Refuz al importului”.

O copie a documentului fitosanitar de transport se păstrează timp de cel puțin un an la organul de control fitosanitar de la destinație.

Articolul 20. Exportul și reexportul plantelor, al produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară

(1) Plantele, produsele vegetale, bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară destinate exportului și/sau reexportului sînt însoțite în mod obligatoriu de certificatul fitosanitar în original.

(2) Pentru prevenirea apariției și răspîndirii organismelor dăunătoare, exportul sau reexportul anumitor plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se permite doar în cazul în care, înainte de a fi exportate, au fost supuse inspecției fitosanitare la locul de producție sau, în cazul reexportului, la locul de depozitare.

(3) Se interzice solicitarea unor declarații suplimentare în cazul în care plantele și/sau produsele vegetale sînt însoțite de certificat fitosanitar.

Articolul 21. Comercializarea plantelor și a produselor vegetale importate pe piața internă

Comercializarea plantelor și a produselor vegetale importate pe piața internă se efectuează în baza pașaportului fitosanitar al mărfurilor importate supuse controlului de carantină.

Articolul 22. Cerințele speciale de protecție în cadrul operațiunilor de import al unor anumite plante și produse vegetale

(1) Pentru prevenirea apariției și răspîndirii organismelor dăunătoare, introducerea și circulația pe teritoriul țării a unor anumite organisme incluse în lista plantelor, a produselor vegetale și altor organisme a căror introducere în Republica Moldova este interzisă și în lista plantelor, a produselor vegetale și altor organisme a căror introducere în anumite zone protejate este interzisă se permit doar în cazul în care sînt îndeplinite cerințele speciale de introducere și de circulație a plantelor, a produselor vegetale și altor organisme pe teritoriul Republicii Moldova, precum și cerințele speciale de introducere și de circulație a plantelor, a produselor vegetale și altor organisme pe teritoriul unor anumite zone protejate, aprobate de Guvern.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul în care plantele, produsele vegetale și alte organisme sînt folosite în scopuri experimentale sau științifice, precum și în scop de selecție varietală.

(3) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul în care nu există nici un risc al răspîndirii organismelor dăunătoare, dacă plantele și produsele vegetale sînt folosite sau introduse spre utilizare în cazuri individuale în apropierea zonei de frontieră la o distanță de 30 km, caz în care se specifică locul și numele persoanei care folosește planta sau produsul respectiv, se actualizează datele și se informează permanent organul de control fitosanitar.

Articolul 23. Запрет ввоза в страну определенных вредных организмов

(1) Se interzice introducerea și răspîndirea în țară a unor anumite organisme dăunătoare incluse în lista organismelor dăunătoare a căror introducere și răspîndire pe teritoriul Republicii Moldova sînt interzise, precum și în lista organismelor dăunătoare a căror introducere și răspîndire în Republica Moldova sînt interzise în cazul în care acestea sînt prezente la anumite plante sau produse vegetale, aprobate de Guvern.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul în care organismele dăunătoare respective se folosesc în scopuri experimentale și științifice sau în scop de selecție varietală.

(3) Organismele dăunătoare se împart în:

- a) organisme dăunătoare a căror apariție nu s-a constatat în nici o localitate din țară;
- b) organisme dăunătoare a căror apariție în țară este cunoscută, dar nu sînt endemice ori nu s-au stabilit în întreaga țară;
- c) celelalte organisme dăunătoare care nu sînt endemice, dar care sînt relevante pentru zona protejată;
- d) organisme dăunătoare endemice ori care s-au stabilit în una sau în mai multe localități din țară, cu excepția celor menționate la lit. b) și c).

(4) Se interzice importul:

- a) de semințe, plante, produse de origine vegetală și de altă natură supuse regimului de carantină fitosanitară care sînt infectate de organisme de carantină;
- b) de agenți patogeni ai plantelor, de culturi de ciuperci vii, de bacterii, viruși, precum și de insecte, acarieni și nematode, care dăunează plantele, cu excepția mostrelor, importate în scopuri științifice cu permisiunea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;

c) de soluri, plante vii înrădăcinate și de părți subterane ale acestora, prelevate împreună cu solul;

d) de semințe și de material săditor în colete poștale, în bagaje de mână și în alte bagaje ale pasagerilor, echipajelor și personalului deservent ale navelor, aeronavelor și altor tipuri de transport.

Articolul 24. Evidența operatorilor în vederea înregistrării oficiale

(1) Organul de control fitosanitar înregistrează în registrul oficial unic și ține evidența operatorilor prin intermediul subdiviziunilor sale.

(2) Evidența persoanelor care produc sau prelucrează plante și produse vegetale în scopuri personale nu este obligatorie.

(3) Numărul individual de înregistrare al operatorului, prevăzut la art. 4, va include 3 componente:

a) codul municipiului / raionului;

b) componenta formată în 4 cifre, începând de la 0001 , identificând persoana juridică/fizică în ordinea înregistrării;

c) componenta formată din literele P, D, C, I, E și abrevierile PSMS și UPUFF' care semnifică:

- litera P - producătorul (de exemplu: P000000);

- litera D - depozitul colectiv (de exemplu: 0D00000);

- litera C - centrul de expediție (de exemplu: 00C0000);

- litera I - importatorul (de exemplu: 0001000);

- litera E- exportatorul (de exemplu 0000E00);

- abrevierea PsMs- producător de semințe și/sau material săditor (de exemplu 00000PSMS00)

- abrevierea UPUFF - utilizator de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți (de exemplu 00000UPUFF) .

(4) Operatorii înregistrați conform cererii depuse, al cărei model este prezentat în anexa nr. 7, parte integrantă a prezentei legi, vor respecta următoarele cerințe:

1) menținerea evidenței actualizate privind locațiile în care se cultivă, se produc , se depozitează, se păstrează ori se folosesc plante, produse vegetale sau alte bunuri

conexe și se utilizează produse de uz fitosanitar și fertilizanți;

2) menținere a documentației administrative normative tehnice privind înregistrarea cu scopul de a pune la dispoziția inspectorilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor a informațiilor complete cu privire la plantele , produsele vegetale sau alte bunuri conexe, produsele de uz fitosanitar și fertilizanți, care se află în gestiunea lor:

a) procurate pentru a fi depozitate sau utilizate ;

b) expediate către terți;

c) plante cultivate în acest loc;

d) plante sau produse vegetale, aflate în curs de producție;

3) păstrarea documentației administrative normative tehnice menționate la pct. 2) pe o durată de cel puțin un an;

4) colaborarea pe probleme fitosanitare cu subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor la direct sau abilitarea cu acest drept a unei alte persoane cu studii în domeniul agrar specializat;

5) efectuarea observațiilor vizuale în perioada de vegetație a plantelor ori de câte ori este necesar și în conformitate cu recomandările Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;

6) asigurarea accesului inspectorilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor la locații pentru efectuarea controalelor, prelevarea de probe și verificarea dosarelor menționate la pct. 2).

(5) Organul de control fitosanitar îi înregistrează pe producătorii unor anumite plante (tuberculi de cartof (*Solanum tuberosum* L.), alții decât cartofii de sămânță, fructele citrice (*Citrus* L.), kumquat (*Fortunella Swingle*), poncirus (*Poncirus Raf.*) și hibridii acestora), precum și depozitele colective sau centrele de expediție din zona de producție, într-un registru oficial separat și asigură, anual, controlul fitosanitar al plantelor și produselor vegetale cultivate, preparate sau folosite de producători ori care sînt prezente în exploatarea acestora, în special la locul de producție, precum și controlul asupra mediului de creștere folosit în acel loc.

Articolul 25. Utilizarea plantelor și a produselor vegetale

(1) Se interzice utilizarea plantelor și a produselor vegetale, a materialului semincer și săditor care nu au fost supuse controlului fitosanitar și/sau care, în procesul exploatării, au devenit purtătoare de organisme de carantină, fapt despre care agenții economici sau alți deținători vor informa organul de control fitosanitar și/sau

subdiviziunile lui.

(2) Utilizarea plantelor și a produselor vegetale în scopul creării unor noi soiuri de plante și al comercializării lor se efectuează în instituțiile științifice și în instituțiile de învățământ de profil, la întreprinderi de stat, municipale sau private specializate, cu excepția cazului prevăzut la alin. (3).

(3) Se permite utilizarea, în activitățile persoanelor fizice, a plantelor și a produselor vegetale în scopul creării a noi soiuri de plante, cu excepția cazurilor în care subdiviziunile organului de control fitosanitar constată apariția și/sau existența pericolului răspândirii organismelor de carantină.

Capitolul VII. CERTIFICATUL FITOSANITAR. PAȘAPORTUL FITOSANITAR. CERTIFICATUL FITOSANITAR DE REEXPORT

Articolul 26. Certificatul fitosanitar/certificatul de reexport

(1) Certificatul fitosanitar/ certificatul de reexport este un document oficial, elaborat potrivit certificatului model din Convenția internațională pentru protecția plantelor, întocmit conform art. 27 din prezenta lege, care certifică faptul că plantele, produsele vegetale și bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară destinate exportului, reexportului corespund cerințelor fitosanitare.

(2) Modelele certificatului fitosanitar și al certificatului de reexport sînt prezentate în anexele nr. 3 și nr. 4, parte integrantă a prezentei legi.

(3) Organul de control fitosanitar eliberează certificate fitosanitare în cazul în care statele importatoare impun o astfel de cerință.

(4) Certificatul fitosanitar se eliberează exportatorului de către subdiviziunea organului de control fitosanitar în a cărei rază de acțiune sînt produse mărfurile supuse carantinei pentru a fi prezentat organului fitosanitar competent din statul importator.

(5) Pentru obținerea certificatului fitosanitar, exportatorul prezintă, pe suport de hîrtie sau în format electronic, cu cel puțin 48 de ore înainte de expediere, subdiviziunii organului de control fitosanitar:

a) cerere de eliberare a certificatului fitosanitar;

b) certificat privind utilizarea produselor de uz fitosanitar, la cererea țării importatoare;

c) certificat fitosanitar al țării de origine , în cazul reexportului;

g) copie de pe factura fiscală sau de pe factura de expediție a încărcăturii;

(6) Termenul de valabilitate a certificatului fitosanitar este de 14 zile din data eliberării.

(7) Plata pentru eliberarea certificatului fitosanitar este aprobată prin hotărîre de Guvern.

Articolul 26-1. Controlul fitosanitar al unităților de transport și al altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară

(1) Pînă la obținerea certificatului fitosanitar, exportatorul solicită efectuarea controlului fitosanitar al unităților de transport și al altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară și oferă acces la bunurile în cauză în vederea efectuării controlului. Controlul fitosanitar al unităților de transport și al altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară face parte din procedura de eliberare a certificatului fitosanitar.

(2) Controlul fitosanitar al unităților de transport și al altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se efectuează gratuit, în termen de cel mult 48 de ore, înainte de obținerea certificatului fitosanitar.

(3) Controlul fitosanitar al unităților de transport și al altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară se soldează cu întocmirea actului de control, imediat după efectuarea acestuia; o copie de pe actul respectiv se transmite subdiviziunii responsabile de emiterea certificatului fitosanitar și o altă copie se înmînează gratuit solicitantului.

Articolul 27. Întocmirea certificatului fitosanitar

(1) Certificatul fitosanitar se eliberează în termen de pînă la 5 zile de la data depunerii cererii de eliberare a acestuia.

(2) Certificatul fitosanitar se întocmește în limba română și în cel puțin o limbă de circulație internațională, după caz, în limba oficială a statului de destinație și se completează, cu excepția ștampilei și a semnăturii, fie în întregime cu majuscule, fie în întregime dactilografiat. Denumirea botanică a plantelor se indică în limba latină. Modificările neautorizate sau ștersăturile atrag nulitatea certificatului.

(3) Dacă în certificatul fitosanitar nu există spațiu suficient pentru declarații suplimentare, acestea pot fi scrise pe verso.

(4) Certificatul fitosanitar nu poate fi întocmit cu mai mult de 14 zile înainte de data la care plantele, produsele vegetale și bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară părăsesc statul exportator.

(5) Se permite certificarea electronică în cazul în care sînt îndeplinite condițiile de aplicare.

Articolul 28. Inspecția suplimentară și certificatul fitosanitar de reexport

(1) Plantele, produsele vegetale și bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară care au fost separate, stocate sau reambalate pe teritoriul unui stat și introduse pe teritoriul unui alt stat nu pot fi supuse unei noi inspecții dacă există declarație oficială că ele nu au fost expuse nici unui risc care ar pune sub semnul întrebării starea lor fitosanitară. În acest caz, se emite un certificat fitosanitar de reexport, într-un singur exemplar.

(2) Certificatul fitosanitar de reexport se anexează la certificatul fitosanitar emis de primul stat sau la o copie autenticată de pe acest certificat. Certificatul fitosanitar de reexport nu poate fi întocmit cu mai mult de 14 zile înainte de data la care plantele, produsele vegetale și bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară părăsesc țara reexportatoare.

Articolul 29. Pașaportul fitosanitar

(1) Pașaportul fitosanitar este o etichetă oficială care va însoți plantele, produsele vegetale și bunurile conexe autohtone și pe cele importate începînd cu data de 1 ianuarie 2018, fiind un document ce atestă respectarea normelor și a standardelor fitosanitare.

(2) Pașaportul fitosanitar pentru plantele, produsele vegetale și bunurile conexe autohtone supuse controlului fitosanitar se eliberează de către inspectorii subdiviziunilor raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, iar pentru cele importate - de către inspectorii posturilor de control sanitar-veterinar și fitosanitar la frontieră, fiind valabil pe tot teritoriul țării, pe un anumit teritoriu sau într-o anumită zonă protejată.

(3) Pașaportul fitosanitar va conține:

- a) denumirea „Pașaport fitosanitar”;
- b) codul țării - MD;
- c) denumirea subdiviziunii organului de control fitosanitar;
- d) numărul său de înregistrare în sensul prezentei legi;
- e) numele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, posesoara mărfii, codul de identificare (codul fiscal);

- f) numărul de identificare al lotului (codul marfar);
- g) denumirea botanică;
- h) cantitatea;
- i) indicația „ZP” (zonă protejată), după caz;
- j) indicația „PÎ” (pașaport fitosanitar de înlocuire), după caz;
- k) numele țării de origine sau al țării expeditoare.

(4) Modelul pașaportului fitosanitar se aprobă de către organul de control fitosanitar.

(5) Pașaportul fitosanitar se completează prin imprimare sau dactilografiere de către subdiviziunea organului de control fitosanitar.

Articolul 30. Înlocuirea certificatului fitosanitar cu pașaportul fitosanitar

(1) Pentru a se asigura libera circulație a plantelor și a produselor vegetale importate în cazul în care certificatul fitosanitar care însoțește produsele corespunde cerințelor legislației naționale și/sau tratatelor internaționale, acesta se preschimbă imediat cu pașaport fitosanitar în punctul de intrare, cu excepția cazurilor când există suspiciuni rezonabile de neconformitate a produselor cu prevederile prezentei legi și produsele care se importă necesită un control mai minuțios decât cel documentar și de identitate. În acest caz, pașaportul fitosanitar se eliberează imediat după efectuarea controlului fitosanitar, în cazul în care nu sînt constatate temeiuri pentru restricții conform art.31.

(2) Pașaportul fitosanitar poate fi înlocuit, la o dată ulterioară, de către subdiviziunile interne ale organului de control fitosanitar din raza de activitate a posesorului de marfă, cu un alt pașaport în cazul:

- a) divizării pe loturi, combinării mai multor loturi sau părți ale acestora, schimbării statutului fitosanitar al loturilor, fără a se aduce atingere cerințelor speciale;
- b) cererii scrise a persoanei fizice sau juridice interesate;
- c) autorizării din partea subdiviziunii organului de control fitosanitar, responsabilă de teritoriul din raza de activitate a posesorului de marfă, și în cazul posibilității de garantare a identității produsului, al absenței oricărui risc de infestare/infectare cu organisme dăunătoare.

(3) Pașaportul fitosanitar de înlocuire va conține numărul înregistrării în sensul prezentei legi al importatorului inițial, numele și prenumele persoanei responsabile care a efectuat înlocuirea pașaportului.

(4) Procedurile de eliberare a pașaportului fitosanitar și de înlocuire a certificatului fitosanitar cu pașaport fitosanitar la importul plantelor, produselor vegetale și al bunurilor conexe se elaborează și se aprobă de către autoritatea centrală de specialitate în domeniul agriculturii.

Articolul 31. Restricții privind eliberarea pașaportului fitosanitar

(1) În cazul în care, prin inspecție, se constată că nu au fost îndeplinite cerințele fitosanitare din art. 19, 21 și 22, nu se eliberează pașaport fitosanitar, fără a aduce atingere alin. (2) din prezentul articol.

(2) În cazul în care se aplică alin. (1), față de plantele, de produsele vegetale sau de mediul de cultură în cauză se iau una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) un tratament corespunzător, urmat de eliberarea pașaportului fitosanitar, în cazul în care se consideră că, în urma tratamentului, condițiile se îndeplinesc;

b) un permis de circulație, sub control oficial, către zonele în care acestea nu prezintă nici un risc suplimentar;

c) un permis de circulație, sub control oficial, către zonele unde are loc prelucrarea industrială;

d) distrugerea.

(3) În cazul în care se aplică alin. (1), activitățile importatorului sînt suspendate, parțial sau total, la produsele respective importate pînă cînd se asigură eliminarea riscului de răspîndire a organismelor dăunătoare.

Capitolul VIII. FINANȚAREA ȘI ASIGURAREA TEHNICO-MATERIALĂ A Organului de control fitosanitar. PROTECȚIA SOCIALĂ A LUCRĂTORILOR DIN DOMENIUL PROTECȚIEI PLANTELOR ȘI AL CARANTINEI FITOSANITARE

Articolul 33. Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a organului de control fitosanitar și a măsurilor speciale de carantină fitosanitară

(1) Organul de control fitosanitar, subdiviziunile sale se finanțează de la bugetul de stat, inclusiv din veniturile colectate din prestarea cu plată a serviciilor, aprobate prin hotărîre de Guvern.

(2) Măsurile și activitățile de localizare și de lichidare a focarelor de organisme de carantină se finanțează din mijloacele deținătorilor de teren, iar dezinfectarea/dezinfectarea plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, din mijloacele posesorului lor.

(3) În cazul apariției de organisme dăunătoare care pun în pericol producția agricolă, acțiunile ce se impun pentru combaterea lor, achiziționarea produselor de uz fitosanitar și lucrările de combatere se finanțează din alocațiile prevăzute în acest scop la bugetul de stat.

(4) Organismele dăunătoare, acțiunile de combatere a lor ce se impun, precum și mijloacele financiare necesare în acest scop se nominalizează și se stabilesc de către organul de control fitosanitar, de comun acord cu autoritatea administrativă centrală în domeniul agriculturii, în limitele mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat.

(5) Măsurile specifice de supraveghere și de control și, după caz, de eradicare a infestărilor/infecțiilor cu organisme dăunătoare originare din alte state, repararea daunelor și a prejudiciilor cauzate se finanțează din alocațiile prevăzute în acest scop la bugetul de stat.

(6) În conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, organul de control fitosanitar poate solicita acoperirea parțială sau totală a cheltuielilor de combatere a organismelor dăunătoare, de eradicare ori de izolare a acestora din contul importatorului vinovat de pătrunderea lor pe teritoriul Republicii Moldova.

(7) În cazul unui pericol real sau posibil de apariție, de introducere sau de răspândire în țară a organismelor dăunătoare, organul de control fitosanitar poate beneficia de contribuții financiare pentru acoperirea cheltuielilor aferente efectuării măsurilor fitosanitare de combatere a organismelor dăunătoare în scopul eradicării sau, după caz, al izolării acestora.

Articolul 34. Protecția socială a specialiștilor și altor lucrători din domeniul protecției plantelor și al carantinei fitosanitare

Înlesnirile și compensațiile pentru specialiști și alți lucrători din domeniul protecției plantelor și al carantinei fitosanitare implicați nemijlocit în activități cu produse de uz fitosanitar se acordă în condițiile Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative și ale Codului muncii.

Articolul 35. Obligațiile persoanelor fizice și juridice în domeniul protecției plantelor și al carantinei fitosanitare

În procesul de cultivare a plantelor, precum și de import, export, depozitare, transportare, comercializare și de utilizare a plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară, persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sînt obligate să efectueze:

- a) cercetarea sistematică a semănăturilor și a plantațiilor, controlul producției vegetale pentru a fi detectate la timp organismele de carantină;
- b) realizarea de măsuri fitosanitare în scopul prevenirii apariției și diseminării organismelor dăunătoare;
- c) întreținerea într-o stare fitosanitară adecvată a încăperilor unde se păstrează și se prelucrează plantele, produsele vegetale și bunurile conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;
- d) respectarea cerințelor privind importul, depozitarea, transportarea, comercializarea și utilizarea mijloacelor de protecție a plantelor pentru neadmiterea poluării mediului și a producției agricole;
- e) prezentarea, la cererea specialiștilor organului de control fitosanitar, a informației necesare privitor la starea fitosanitară a terenurilor agricole, la derularea măsurilor de protecție și la aplicarea mijloacelor de protecție a plantelor, la stocarea și comercializarea produselor de uz fitosanitar;
- f) crearea de condiții pentru exercitarea fără obstacole a prevederilor prezentei legi de către lucrătorii organului de control fitosanitar;
- g) respectarea regimului de zonă protejată, zonă amenințată sau a regimului de carantină fitosanitară;
- h) informarea imediată, în cel mult 7 zile calendaristice, a organului de control fitosanitar despre prezența neobișnuită a organismelor dăunătoare, despre simptome sau orice alte anomalii în dezvoltarea plantelor;
- i) păstrarea, în decursul a cel puțin unui an din data eliberării, a pașapoartelor fitosanitare.

Articolul 36. Răspunderea pentru nerespectarea prezentei legi

(1) Nerespectarea prezentei legi atrage răspundere disciplinară (inclusiv materială), civilă, contravențională și penală, în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Instituirea fără just temei a regimului de carantină fitosanitară, de zonă amenințată sau de zonă protejată și/sau efectuarea de controale fitosanitare în scopul defavorizării sau favorizării unor agenți economici, ceea ce implică elemente de concurență neloială, atrag, în funcție de consecințe, răspundere civilă, contravențională sau penală, în conformitate cu legea, precum și reparația prejudiciilor cauzate, inclusiv a venitului ratat.

(3) Constatarea contravențiilor și sancționarea lor se efectuează în conformitate cu Codul contravențional.

(4) Sînt contravenții și se sancționează conform Codului contravențional următoarele acțiuni:

a) încălcarea regulilor de producere, evidență, depozitare și/sau de transportare a plantelor, a produselor vegetale și a produselor de uz fitosanitar;

b) comercializarea, importarea, exportarea, tranzitarea plantelor, a produselor vegetale fără documentele de însoțire prevăzute de legislație;

c) importul și/sau comercializarea fără licență a produselor de uz fitosanitar;

d) producerea, importul, comercializarea, publicitatea, reambalarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar nesupuse cercetării-testării-experimentării, omologării și certificării de stat, precum și a celor cu termenul de valabilitate expirat sau a celor radiate din Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților permise spre utilizare în Republica Moldova;

e) încălcarea regulilor de realizare a măsurilor de combatere a organismelor dăunătoare sau nerealizarea acestor măsuri, ceea ce a condiționat apariția și răspîndirea în masă a organismelor;

f) introducerea în țară a plantelor, a produselor vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară a căror introducere este interzisă;

g) scoaterea plantelor, a producției vegetale și a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară din punctele de intrare fără documente fitosanitare de import, export;

h) obstrucționarea organului de control fitosanitar în exercitarea atribuțiilor privind controlul respectării normelor și a standardelor fitosanitare de către importatori, exportatori, comercianți, producători, proprietari și/sau deținători ai depozitelor, centrelor de expediere sau de oricare altă persoană implicată în producerea sau în circulația plantelor, a produselor vegetale, a produselor de uz fitosanitar sau a bunurilor conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

i) împiedicarea executării atribuțiilor lucrătorilor din organul de control fitosanitar;

j) nefurnizarea informațiilor scrise, solicitate de lucrătorii organului de control fitosanitar, în termenul stabilit de aceștia;

k) refuzul de a permite accesul lucrătorilor organului de control fitosanitar pe teritoriul stațiilor de cale ferată, al porturilor și al debarcaderelor fluviale, al aeroporturilor

aviației civile, pe vasele flotei comerciale, în avioanele aviației civile, în vagoanele de marfă și de persoane, în automobile, pe terenurile producătorilor agricoli, în pepiniere, livezi și vii, în depozitele de produse vegetale, pe teritoriul institutelor de cercetări științifice, în alte locuri, precum și accesul la bunuri conexe supuse regimului fitosanitar, unde se impune efectuarea controlului fitosanitar.

(5) Aplicarea de sancțiuni contravenționale sau de pedepse penale nu degrevează de răspundere civilă persoanele vinovate de cauzarea de daune unor alte țări, statului, autorităților administrației publice centrale sau locale.

Articolul 37. Soluționarea litigiilor

Litigiile apărute în relațiile privind protecția plantelor și carantina fitosanitară se soluționează pe cale amiabilă sau în instanță de judecată, în modul stabilit de lege.

Articolul 38. Soluționarea situațiilor fitosanitare excepționale

(1) În cazul situațiilor fitosanitare excepționale, declarate de autoritatea administrativă centrală în domeniul agriculturii, organul de control fitosanitar informează imediat, din oficiu sau la cererea unui alt stat, autoritățile de resort despre problemele apărute.

(2) Organul de control fitosanitar prezintă autorității administrative centrale în domeniul agriculturii un plan de acțiuni privind măsurile în situații excepționale.

(3) În cazul aprobării măsurilor prevăzute la alin. (2), organul de control fitosanitar le aplică imediat.

Capitolul X. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39. (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a ...

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

b) va asigura revizuirea sau anularea de către ministere și de alte autorități administrative centrale a actelor normative care contravin prezentei legi.

Articolul 40. La data intrării în vigoare a prezentei legi, se a...

La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

Legea nr. 506-XIII din 22 iunie 1995 cu privire la carantina fitosanitară;

Legea nr. 612-XIV din 1 octombrie 1999 cu privire la protecția plantelor;

Legea nr. 1165-XIV din 26 iulie 2000 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la carantina fitosanitară;

Legea nr. 994-XV din 18 aprilie 2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 612-XIV din 1 octombrie 1999 cu privire la protecția plantelor;

articolul XXI din Legea nr. 333-XV din 24 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

articolul XIII din Legea nr. 482-XV din 4 decembrie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

articolele XII și XXXI din Legea nr. 280-XVI din 14 decembrie 2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

articolul I din Legea nr. 102-XVI din 16 mai 2008 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

articolele III și VI din Legea nr. 187-XVI din 10 iulie 2008 pentru modificarea unor acte legislative;

articolele III și VI din Legea nr. 226-XVI din 30 octombrie 2008 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

articolul IV din Legea nr. 9-XVI din 3 februarie 2009 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

articolul VII din Legea nr.131-XVIII din 23 decembrie 2009 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021